

রারী মচা

খেতলাব অহীনে। মীচিক-মীয়াওখোল তারঙে। কৌড়ে-হাৰীনে সীশেণী খোঙেলম অমদি মরক মরতা মালংকী শমদা খাঙমমনা উমা-ব্রাশ, উমা-ব্রাশানিবা ফর ফর লেভনী মখোল বন্দনা করিমতা তাদে। পূমীক-চীকই। অহী: চাভাৰা অহীৰী ডেৰা অমদি মালংকী খোঙেলম নতনা জইংকপনা পুয়া অহী-নী লাইৰেই ইমাদী তপ্পাতা নীঙাইনো অশিন্ডম যোগাৰি।

“ইমা...ইমা...” মপানকী কনানো “মনা কৌরকই তপ্পা। তাবদি তায় অদু মুমদে। খিৰি, “কনানো অদুক খেঙলবদিবা কৌরিক্ৰি-বসিনো।” ফিৰকই। চিনংমসু খোকনি হৌজিক্ৰী মতমসিনো। ফতৰা বাখল কয় মওল-মওল খৰকই...” ফীজম শেংগা সিকাইনা চেলে হারোতা ওইমদনা। কননা খঙ’ পোহেনো হৌজিক্ৰী মতমসিনা ফতৰদিবা পতীংনা-চিটনে।

মপানসু কৌবদি লেগে। “ইমা...ইমা... পানু-পানু...” খোঙেলমৰ ডিক্ৰি-খোঙেলম হাৰিঙন-হাৰিঙন লেগে। পাউমুৰুপু বৌনোনা উইৰেবনা। অদু কুইরে বেগনা কৌরিক্ৰিবা, তামৰঙলক্ৰুবা অমনা তপ্পা শোনবিবু তজা “খোঙত কে-কাওখায়বু’। অদু মখাদি তাদে।

অদুক লেগনা কৌরিক্ৰি “ইমা ইমা ... পানু... পানু...” অখাৰা ফুলনী হইশিলে লেগনা থাকে। “কনাদেসিনো” খোঙেলমে হাডেক্ৰিসিৰা? ইতোতা খিৰি, চাম্বে। মদিক্ৰি মনাসু মীংকপ খোকপা তনা মনংকৰনা, ঐত্ৰোতা মীয়াং-মনা ইথক-পুয়া লেবেকই। মনাকোং পাশকুনা মুয়া হাৰো হাৰেনিৰ। কনাদী কৰয়া খোঙেলমো খঙলপেদী হাৰেনিৰেৱা নতনা... কৌরিক্ৰিবা, পাখংপল্লী শংগা, কৌমৌসিলে হায়া হাৰিবা খঙে ঐত্ৰোতা শত্ৰিক্ৰি মেথো লে। ঐনা খুন্নাৰা ইলিং ঐ। মপানসু লেগনা কৌরিক্ৰি “ইমা... পানু...” মনাসু উইহাজি খুন্নে ইক-ইক তৌনো লে।

“কনানো ইকুচে, কয় হাৰাগে?” “ঐ খোঙেলম ইমা, খোঙ অমুত্ৰা হাডেকৌমি” অমনা খুন্নে।

হৌগুনা মনামা খোঙ হাডেকৌবি। পাখঙ নুপামতা অমীখত চঙলক্ৰি। খোঙসু মখোয়ম খিচিখিবা। তৌবিবা পুয়ম ফুন্মৌদি ঐ লোইনা উই। অদু কৌবিগৌ হৌগেত।

মনাদী “ইকুচে নাখায়...!” মনাদী পাখংগা মেচো উৰনো চিনেবা কৌক্ৰা হাৰকই।

“ইমা পাখংপিন্দ। ঐখোয় অখাৰা মফম ‘মদা থবক অমা হাডেকৌবদি। অদু লৰীবা খুন্নাচলবা খৰা লৈপৌগৌ, মদীদীকই ইমা হাৰো চাঙকপনি। নচশিনু পুনিসিবি।”

কৌরীসু নুশিৰেই, ধাৰয়না পোঙা ওঁকনা মখোয়না তালিৰা নী-তৰা ঐখোয়সি শরুক য়াওত্ৰবা? য়াওৰি, ঐখোয়গীনে, ফুৰপসিগীনি

ওঁকিৰিত্ত অঙা লেপ্ৰেক্ৰে মফুৰীমক তৌখোকই খাজবনা ডাভা ডুৰ্খি মন্ত: মফাৰপিনো অঙাৰা মনি সরাবত অঙাৰা মগোভা পোকপনি ঐকৌয়গী লৈকাৰী ওঁকনা।

শোঙাৰা মাদী মীটে খাৰোই হেঙমক তাইনে মনামুক শেংবা খেঙিক্ৰি মাঙাৰা ঐখোয় লৈকাৰী।

চলোৰা মাদী সীচে ত্ৰেৰা জন কংখোকপণী ডিনী মীৰোলনা য়াওৰনি শোয়ানা মাদী মমি: ৰাৰ্ণত টেটসমেন্ট হিষ্ট্ৰি ইয়াৰক্ৰুমা।

লুইংবা ইয়াবতগী শোঙাৰা মীটে ইকাৰয়প তৌই মায়ো পেক্ৰনি খেঙে ইয়াবতকী মিচেং চেংবা পুৰিক্ৰিবা।

পেক্ৰনীগ্ৰিবা স্বৰ হেনেবা নফনা লেগা লেগনা ইখং অনীদিবা শোঙি টিন্দা ইয়াবত মথক মখা ওৰনি মীনা মীনা ওংতৰা মাৰাৰা য়াওই অমাদী ৰাখল্লেদনা ইয়াবতকী।

সেপ্টেম্বৰ ০০গা লেগা: বৰা ডিনী শংকমা ৰা ডাঙৰনা কৰুবা নতনা অঙাৰি কৰিমতা ৰাৰৌনী লুচিং পুৰেল।

লুচা লক্ৰিল মাৰ্চি ডুৰ্ভিত্ত লায়লনা ওয়াই ফাৰ অঙা: অমাফা।

জনশোল শোঙকই ডুট যাম নুফম খোকপা ডুটনি তমু অনুদিবনা।

লাইপোক
কামিনিক্ৰুমাৰ

খঙই অঙাদি নীংলা খোকই মসিমক ইয়াবততা

করিগী পিরাং

ময়েংম শ্ৰেয়মচত্ৰ

লৈকাৰিক্ৰিগীনি। অদু ঐখোয় মীখা শোঙাৰা ফুৰপলা লৈকাৰী? নচেত ঐখোয় মীখা শোঙাৰা ফুৰপ নচেত। ঐখোয় নীং-তন্দনী। নীং-তন্দা হিংদবনি। অদু ঐখোয়গী নীং-তন্দনী ফংখম খোকপা পুয়মত্ৰুদি কুইরে খোলাওনিবা উফুৰতা।

“মায়গদি ডনি অহী:সিত্তি লেককখিগে। হেয়েং নোঙাৰিত্তেডনা শোয়না চহেখিগে ইমা।” অমনা মখা তায়কই।

কয়মু লেক্ৰু হায়গনি। চঙক্ৰেৰা মী অমদু। ইপেদু মৌলেপ্ৰেদনা মাদী ৰূপাৰাৰ লাজ্জি। “নফুৰুপেটিক্ৰিৰপৰা ইকুচে?” মনামা হই। “খৰা চাৰক্ৰে ইমা, চাঙীদি য়াৰনি।”

তন্দনী-তন্দনীৱদনা মশকখিগে কয়াদি নুশিৰে। নোনে। মফম মনা নোনে। অমনা অৰেগা লৈকাৰা, নোনে মাইত্ৰা ডসি-হয়েং খঙৰা পুসিগনা কয়াদা ৰানা লেগমদবনি। তুয়া চাবা মফম-মরা খঙলপ্ৰেই। ই মীংসিনা শং-শং উৰকই। অদুগা কৰিগীমক মখোনা লৰীসিা খোঙা খাঙিক্ৰি? মীংগা গুৰেবা পুসিগী তাক্ৰ অমখক্ৰা নত্ৰোৱা মমা লৈকাৰক তপ্ৰেনা নুশিৰেৱীৱা, কৰিগেৱীৱা? অমুক খৰকই-মমা মপানিগে। মখোয়গীমক কয়াদা ৰাজমদবনি। অদুগা উইহাজি মখোয়গী ৰাখলদা উলেই। মখোয়গী পুসিৰু ৰাখলনী ঈপাতা কৌয়গাই পাইনো বিকৰি।

কাদা চঙখিগুনা মফি-মরোলক। হোংলেক্ৰি মফাং তুমখৰে। উইহাজি মমাঙদি ৰাৰী শাঙৰনী মখোল বৰা তায়কই অদু মীংকপসিদি মমা-মখোল ডাবিগে, পুমাচীক চিক্ৰে। তপু-তপু অটিকপণী ঈরোল্লেদনা মালেগ পুয়া লুপখৰে। অহীৰী লাইৰেই ইমানা নাউসম দিশে শক্ৰনা তাইব: পানসি পু শৰিৰি, অদুগা মখাৰা চেঙেং কেমনিবদি।

মনাসু তুমখৰে। অদু ঐত্ৰদি তুয়া য়াৰি। মীং ক্ৰুমা উইশিলে য়াৰে। অহীৰী লাইৰেইনা খৌজাবিৰেৱা খঙে। অখাৰা হই খোবেণী মখোল বৰা তায়কই। অসু অসু নকশিক্ৰই। মিহলনী খোঙলেক্ৰে হেনংকশিক্ৰি, লেগনা ঘৰি-মং-মং-মং। খৰকই-পাঙৰা মীকিখি হায়বুৱা ঐগেবো? পুসিগী অশানবসু নিপা তৌজকই ইথব। অদুগা উইশিলে:ক্ৰে মীংসে তপ্পা-তপ্পা উইশিলুদা তুম্বা লাজ্ৰকই।

খঙহীনা মশী: য়াৰে মনামেগী মখোল তায়কই-“পোদোকে-পোদোকে।” পুসিগি-নিৰি মখোলসিনো। মায়কৈ মৰীমতা অখোবা অতিয়াৰ খোঙা: যেনা শব্দকৰি। কৰিনো তৌৰিসিগে। নুপামতা অনীশু খোঙ হাডেকুনা মপনা চেবেকখি। অদু মীংকুপ্ৰুমা সূমাঙা কাঙুনা হাডেকুৰে। মদী মত্ৰুংদি ইটৌবা, ইনুগীদি মেমা। মমা মং-মং মনি-মনি ঐনী মীংমোঙনী মাঙবি। মনিগা লোয়না চহীনা লুপখৰে: মফুৰুৱা ঐনী য়ুগ তপ্পা-তপ্পা তুথৰকখি অগা তায়কইৱতা চিনিবি।

ময়েং-ল ৰঙৰনা খঙলাউ-লাউখাঙই। ফ্যাংগা কনানো পুয় লুচী। মীংকপ খেঙকই। মঙ পুয়মক মঙ ওইত্ৰবা। য়াৰা ফে মঙ ওইক। তাইব:

ওঁকিৰিত্ত অঙা লেপ্ৰেক্ৰে মফুৰীমক তৌখোকই খাজবনা ডাভা ডুৰ্খি মন্ত: মফাৰপিনো অঙাৰা মনি সরাবত অঙাৰা মগোভা পোকপনি ঐকৌয়গী লৈকাৰী ওঁকনা।

শোঙাৰা মাদী মীটে খাৰোই হেঙমক তাইনে মনামুক শেংবা খেঙিক্ৰি মাঙাৰা ঐখোয় লৈকাৰী।

চলোৰা মাদী সীচে ত্ৰেৰা জন কংখোকপণী ডিনী মীৰোলনা য়াওৰনি শোয়ানা মাদী মমি: ৰাৰ্ণত টেটসমেন্ট হিষ্ট্ৰি ইয়াৰক্ৰুমা।

লুইংবা ইয়াবতগী শোঙাৰা মীটে ইকাৰয়প তৌই মায়ো পেক্ৰনি খেঙে ইয়াবতকী মিচেং চেংবা পুৰিক্ৰিবা।

পেক্ৰনীগ্ৰিবা স্বৰ হেনেবা নফনা লেগা লেগনা ইখং অনীদিবা শোঙি টিন্দা ইয়াবত মথক মখা ওৰনি মীনা মীনা ওংতৰা মাৰাৰা য়াওই অমাদী ৰাখল্লেদনা ইয়াবতকী।

সেপ্টেম্বৰ ০০গা লেগা: বৰা ডিনী শংকমা ৰা ডাঙৰনা কৰুবা নতনা অঙাৰি কৰিমতা ৰাৰৌনী লুচিং পুৰেল।

ওঁকিৰিত্ত ঐ কমদোৱী। মমই। পুয়ম মমই। মঙ ওঁকিৰিত্ত খোমায়দিৱনি মমা। লেগু, ময়েং শেনো তাহৌৰি। খেইৱাং-খেইশাওৰা পেক্ৰি।

“কৌমৌৰে অদুক বৰা লাউৰিদি!” মমনি। ঐনা কৰা লাউবদে। তাৱদনা কৰি তৌবৰজানে চিন্দনা চঙলকপজাংনি।

“পুকু তৌদেদা ..., অঙাংনিগুদি চংত্ৰবা?” নাখোনা খুশুই।

“চেংত্ৰে, ওসাই নোঙাংনিগুদি ঐডনা চংত্ৰবি।”

মনাসু খোকখৰে। উইহাজি কাসি পুসিগী-চিকই। ইশাশে ওমাক্ৰেবা মেগংলকই। মঙচলানো হাইফেং: নীংশিলুই। থমোয়গা খাঙঙক্ৰা মৈশা অমখক ফাওৰকই।

নুশিংসু খেঙেৱে নোংগোকা মায়কৌতা তয়: তয়: সনা অহী:বা মূগী ময়েং-মঙলগা লোয়না, মালেগা মঙল গয়েৱে। ইশাশে ইহে-হেইনে, হেইন-হেইন। নুশিংনা নকশিগিৱনি ৰখি।

নুশিং ৰখিগী তুয়নি। ৰখৰী অহাৰেবা লামায়গী হেইবা ময়েং শেনো শিৰি। “পুসিগি কাপৰা লাগহৌবা নহা অনী ইৱে।” সি ডাঙনি

নুশিং ৰখিগী অদু কাপ্ৰেগে, হাংলশেংগা তায়মেগা। চীগী ঈৱাসু নোনা মেগেণী অসু কামংলকই। নোমতা কয়েং মীয়াং-মীপুনা, য়ুমে মে ধাৰনী পাউ কয়। লেগুনা তায়ি। মদিদা মাজ্জৰিনা কনা? খোয়োননি। ই মশেল জাতি মশেল হাংখৰগা কাৱনিগিৱনি ৰখি।

ফোটেসু য়াওৰি শিৱিবা নহা অনীদুগী। হাইফেং: মেগেই। ৰায় লাউই। পয়া উৰাৰ পাউ কয়ইনা।

“মীংলেককই।”

“হেইৱে ...” মনাসু কৌৱই।

“কৰিনো ‘মাই পাৰু, কৰি হাৰাগে?’”

কুন্কেই মনাম।

“মসিগে নহান ঐখোয়না লেক্ৰেছা অঙাংনিশু-নৱেং?”

“ক্ৰমা ...” মুয়া মেই: “মায়িগে ওহ নুঙাইসে, মমা-মপানিগুদি কৰি হেইমগনি।”

থমোয়গা পুক-লাউগা ‘মা য়াওৰকই।

য়েংৰা শঙৰনা হাৰিঙন হাৰিঙন য়েংলেককই। অঙাৰা হাৰিঙন, য়াৰা মুয়া মীং কুৰুৰখি অমুক হাৰা হাৰা ফলংৱেই মতাঙম অৱাৰো মীংহেং। অসু অসু য়েংলিগুৱা কৰিমতা উৰেঙে, পুয়ম মমই। অদু থংবা মীংকুপ্ৰা উৰকই, তম: তম: ময়েং শেনো ৰাৱাৰ য়াওৰা ইয়াৰৌকী হেংগো। ঈনী ঈনেগা তাউখৰিবা ক্ৰেবা নীশিত্তা মায়কৈ। মমা য়াওৰিৱদ থমোয়গা ময়েং অমখক ফাওৰকই, তৌৰী খেঙে কামংখৰিক্ৰি, মেজক্ৰী ঈশা খেংগেংলক্ৰি থমোয়গা ওমাক্ৰেগেই। স্বৰ ফুংখংলকই। অগা মীংলুগী পিগা: মৰীক স্বৰং: বিংমদনা, মনি-তন্দা হেঙক্ৰি।

নাখোয়গী ধনবা ইমা ডাওৱে
কয়ম চাৰীবা টেই

খৌনা ফৰা শাৰা ইমাদী পাৰি ইমামেসা কুৰে শাঙে লুপে উগ্ৰা ডাঙৰণা নশাম লমমনি মীদি ওঁখিগৌৱে অশোণ, অশাৰা পুৰা ৰাৰীশিগু মীদি ময়ালে ৰাইগো ইশিনেৱে মীতেপ লাইনিং: ধৰ্মদা ওশিনিত্ৰে। ইকাৰবা মঙৰা মীয়া মীতোপা নিংবেই ফৰাল কানু। তৈয়ে নখোয় পোক্তকী মইনে ডসিদি নখোয় লৈকৰম লৈকৰম মীতোপা থৱে মীতেপশিগু হৌমি কামিৰকপগ্ৰা পেলিগে ডসিগু মখোয়গীমক নখোয়না।

শৰ্খবি ৰাশক ডাকপা ডমবনা নিংবেই ফৰাল মীতোপা ওঁক্ৰনি কনবা ডগ্ৰেই মনাম প্ৰজাশিগু মীতেপশিগী চিৱাল ৰিমাদ পৰে: ফুৰনি তায়কৰনি লোইবা নাইনা মমা মগু খঙমবশি: মনি: অনিগে।

কুইমে য়েংলিত্তে খুন্ কায়ো মীতেপশিগু থাৰা লৈৱনিংখি মাঙক্ৰিগাৰা অঙাংনিগে পোক্তক লমমমে নহাকপতা অমুত্ৰিক কল্পনা খৌগা: পুথোক্ৰুকাৰ পোক্তে নমা ঐখক।

শাশিবৰা
কামিনিক্ৰুমাৰ

ঐনা ঝাইদী নুশিগবদি তাইং: মীওঁহেপাক্ৰি অশুভ তায়বা মীওঁহেপোক লমখাৰা ক্য কাঙুনা হাংতৌক্ৰিবা শাশিবৰা ময়ালদা অসিমুক থমোয়া শোকপা মসিমুক পেনেবা অমা অমুক লৈগে।

ভাবুত্ৰুংদগী

লৈকাৰী

নাৰক্তা শাংগী খোনেৰী, লজাং শাংগী পানবৰী। কালে-নুশা খাজৰবী, ইঙাগী নোং নজৰবী। ইহেঙলী হেনা খালেৰী, নুশিং খেনেৰবী শজিকুগী। কনাদী পুকেতম খঙৰেং, শকমং য়েংনা মপানকী? মাদী ৱৌৰবা মনানা ইঙাগী নোং কৰিগে। মাদী খোংৰবা লৈনো কল্পৰা মালেম বিনাইগে।

মণিপুৰী পাঙে - পাউৰৌ, পাউতাক

২৭ জপতৰা হাথোক লাহোক	২৮ জপত লাই চুবলীনা কৌবা
সেপনিগি।	- লিগেং ফুৰেকপা ডমবনা।
- পঙবদি খং-নৈবা খুদোংবিবা ডাভা খেঙাক্ৰি।	২৮ জপত কৰী
২৭ জপত জনিচ লোইনা ৰঙনিৱা	২৮ জপত খৌনা
ডাঙনি।	- অফ-ফ অমু-অৱন ৰঙনা পালল ফুৰেকপা।
২৭ জপতৰী ৰাখল ঈয়াৱা তাওই	২৮ জপতৰা মশাৰু জনিচবনি ৰঙে।
জনিচবনি ইয়াংলুগা ত্ৰেই।	- মপানা মশাৰু জাঙনিচ ৰঙলকৰ।
- অঙৰবী ফতৰা পুৰা হেঙা: ফোইং, জশিগেবা লোংশিন্দনা ধনী।	শোমখিবনা ডা. লৈশাথেম তোপেংনি

গাওঁৱিকা উল্লা

লাইৱিক ঃ হেঙুনাহা লাইৱৌলেগী
(খঙ কাবা, ১৯১২)
অইবা: বেৰিল থাঙ্গা

অফেঙাৰা বিদ্যা পৰিক্ৰমস, ইফ্ৰাল মমলা লুপা ১৪৫/-

মৌৱা: শাওঁইনী মনুগা শাইওন অমা ওঁইৰিবা বেৰিল থাঙ্গা ইবা ‘লাইৱৌলেগী হেঙুনাহা’ হাৰিৱিবা লাইৱিক লামায় ১৫২ পালি। লাইৱিক অদি এগি পিট, পাটনা কৈথেলা কল্পি মশী: ১০০ খক নুগা ফোঙবনি। লাইৱিকী মশুৱা বিৱেপ্ৰজিঙ নাওৱেগা শেং-শাৰনি। লাইৱিক অদি অইনবা মণিপুৰী লোক-সাহিত্যগী মনু: চনবা লাং-ওন অসিগী ময়দা কহাঙী ময়নাগী শক্তি হাচিগুনা সাহিত্য কলাগী অনৌবা খুংখং অদি পুৱাকই। মণিপুৰী অমা ওঁইনা পোক্তৰা ৰাওই পুৰিগেৱা মৌৱা: শাইওঁইনী ৰাৰী তানৱা ডাঙনি। শাইওঁইনী ৰাৰী অসি ১২শৱা চৌচাৰনী ১৮শৱা চৌচাৰনী মতমসিগা খোকখিৱনি হায়া অয়াখন লৌনে। মসি ফোক লোৱগী ম্যাক অমা ওঁইনা কনাঙৰনা অবা নাৰা হাৰিগনি হায়া লৌৱকু মসিগু ইতিহাসনি হায়া থাঙবা, খঙৰা মীশক মীওঁইসু লৈকাৰ নচেত। মসিদি ইতিহাস অমদি থাঙ ৰাৰী অনীৰী মৱতা লৈনি। ময়দনা ফংলিগা লোকুমেট অমদি ইনফোমেসন্ডা ডেৱিগেন কয়াম লৈবা তাবনি। অদু অইবা অসিগা লাইৱিক অসিগু ইনবা হেংনৱা অৱাৰা কয়াম মক্ৰম হেনেবি। মদুনা ময়দা ওঁইনা লাইৱিক অসি চহী কুন্মুৰাঙাগী মথতা লোইশিনবা ডমদা লৈংহনি। মসিগী মতাং অইনবা হায়গি-“লাইৱিক অসি লোইশিনবা লৈখিৱী ময়দি, ৰাৰী অসিগা য়াওৰিবা মক্ৰওঁইবা মীওঁইনি অসিগী মমিগেবা অঙাৰা শৈশকপা অমদি অইখিগী ৰাৰীগা অমগা অমগা মায়বতা ন তনা, ৰাৰীগী মগু: ময়াদেসু ইংবে-খেৰবঙম তৌৱগী।” মসিগী মতাংবা খেৰবা মৌৱা: শাইওঁইনী নৈবশিগী মতসু অইনবা পুথোক্ৰা

মৌৱা: শাওঁইনী মনুগা শাইওন অমা ওঁইৰিবা বেৰিল থাঙ্গা ইবা ‘লাইৱৌলেগী হেঙুনাহা’ হাৰিৱিবা লাইৱিক লামায় ১৫২ পালি। লাইৱিক অদি এগি পিট, পাটনা কৈথেলা কল্পি মশী: ১০০ খক নুগা ফোঙবনি। লাইৱিকী মশুৱা বিৱেপ্ৰজিঙ নাওৱেগা শেং-শাৰনি। লাইৱিক অদি অইনবা মণিপুৰী লোক-সাহিত্যগী মনু: চনবা লাং-ওন অসিগী ময়দা কহাঙী ময়নাগী শক্তি হাচিগুনা সাহিত্য কলাগী অনৌবা খুংখং অদি পুৱাকই। মণিপুৰী অমা ওঁইনা পোক্তৰা ৰাওই পুৰিগেৱা মৌৱা: শাইওঁইনী ৰাৰী তানৱা ডাঙনি। শাইওঁইনী ৰাৰী অসি ১২শৱা চৌচাৰনী ১৮শৱা চৌচাৰনী মতমসিগা খোকখিৱনি হায়া অয়াখন লৌনে। মসি ফোক লোৱগী ম্যাক অমা ওঁইনা কনাঙৰনা অবা নাৰা হাৰিগনি হায়া লৌৱকু মসিগু ইতিহাসনি হায়া থাঙবা, খঙৰা মীশক মীওঁইসু লৈকাৰ নচেত। মসিদি ইতিহাস অমদি থাঙ ৰাৰী অনীৰী মৱতা লৈনি। ময়দনা ফংলিগা লোকুমেট অমদি ইনফোমেসন্ডা ডেৱিগেন কয়াম লৈবা তাবনি। অদু অইবা অসিগা লাইৱিক অসিগু ইনবা হেংনৱা অৱাৰা কয়াম মক্ৰম হেনেবি। মদুনা ময়দা ওঁইনা লাইৱিক অসি চহী কুন্মুৰাঙাগী মথতা লোইশিনবা ডমদা লৈংহনি। মসিগী মতাং অইনবা হায়গি-“লাইৱিক অসি লোইশিনবা লৈখিৱী ময়দি, ৰাৰী অসিগা য়াওৰিবা মক্ৰওঁইবা মীওঁইনি অসিগী মমিগেবা অঙাৰা শৈশকপা অমদি অইখিগী ৰাৰীগা অমগা অমগা মায়বতা ন তনা, ৰাৰীগী মগু: ময়াদেসু ইংবে-খেৰবঙম তৌৱগী।” মসিগী মতাংবা খেৰবা মৌৱা: শাইওঁইনী নৈবশিগী মতসু অইনবা পুথোক্ৰা

চাঙোপসিগা সাহিত্যগী পাউ (মৌৱাশক্তি)

কেৱমদি ১২, ২০১৭ নোংখিগি:
নোংচু প হায়ম খোৱক্ৰি লুপ অশৰীদা নোহাখোল, য়ুৱেগা শীন্দুনা লুপ অসিগা ফোঙৰা ১৫৪ শৱা লাইৱিক অদুগা অইবা ৰাংবেং ৱেংনে মীতে মশাগীনা ৫ শৱা লাইৱিক “খুন্সিগী ৰাৰেপ্ৰি” হায়না নিংখোনা শৈৱেগী লাইৱিক অমদি অইনবা অসিগা হায়া ফোঙৰা শৈৱেগী লাইৱিক বেংগি ময়েতা ইয়দন মীতে ময়েতা ওংফোক্তা “অমদনা উইৰিবা অঙৰাবা” হায়না নিংখোনা শৈৱেগী লাইৱিক ২ অসি গ্ৰেং ক্ৰ, ময়েগা খুন্, ইফ্ৰালদা পাঙখোকপা চিংলৈৱা খৌৱম অমদা হৌনী মত্ৰুইয়া মীয়ায়দা অখৌৱা লেভীৱকপীনা ফোঙকৰি।

হায়ৰি লাইৱিক অনী অসি ফোঙকৰী খৌৱম অসি নোঙখোলা লিংখংবিবা চহী ২৫ মগু: ফাৰকপগা লোয়না লুপা ফুদোবা চহী পালন

মাদী মেমলবা মউনা, নুশিং খাইগে শজিকুগী। নিহেৰীনি উপাদা তাংগে, কিত্ৰীনি নেখংগী। পাঞ্জৰী লৈকাৰলৈনি, ময়দতৰী মৰীনা, হেংপাখা খৌওঁইনো ঠৌপ পালল শেৱনিবি হাফিগা।

জ. লমায় কমল সিং

শোমখিবনা ডা. লৈশাথেম তোপেংনি

হেংনৱি। তৌবত্ৰু ঐখোয়না খনগৰা অমদি খণ্ডবদি মৌৱা: শাইওঁইনী হায়সি ইতিহাস নচেত। মসিগু ইতিহাস অমা ওঁইবা শৌৱদি লোয়না চয়েংনবা কয়াম মক্ৰম খোঙক্ৰি। অমুক মৌৱা: শাইওঁইনা কৌলৈৱাল অমদি শৈশক্ৰোমা চাউনা ময়েবা কয়ামক লৈৱিবা।

তাঙক ৭৭ শাৰা খঙকা অসিগা মৌৱা: লমায়ম খোকখিৱনি থাঙনিৱা শাঙেঙ-লাং-ওন অসিগী ৰাৰী পৰীংগু নীংবিঙনা উইং। তশেংমতি মৌৱা: লমায়ম খোকখিৱনি থাঙনিৱা শাইওঁইনী-লাং-ওন ৭৯ গী মনুগা অমা ওঁইৰিবা হেঙুনাহা লাইৱৌলেগী অশীগী মুশি ৰাৰী অসি মীওঁইনী মত্ৰুই ঈৰকই ওঁইবা মংনা হোৱা মগু ওঁই। লাইৱৌলেগী অমদি হেঙুনাহা অনী মুশিগেংগী তাইবততা শাৰী-শাৰী ওঁইনা খোঙলৈকাৰি। ইয়াৰিবা তুই: ইয়া লমতগী থাঙে নুশিং অমদা ইকুই খাঙিগী ৰাংইগা মত্ৰুইয়া মৌৱা: শাইওঁইনী মীওঁইনী অমতা অইং মপান খেঙেবা হায়বসু হেঙুনাহা পাছেইগী খুণ্ডল মত্ৰুইয়া অখোবা অইবা লাইৱৌলেগী মনবা ময়মদগী কাংজ-কাংজ পায়দনা ময়মদগী খৌৱকৰি। লৰীনা পুৰিৱনীগী লমায়গা লাইগা হেঙুনাহা তায়ক্ৰে হেঙুনাহা মশাগীগী মমি: কৌনা খুতা ৱেৱা পায়দনা খোলালবা উইৱেবা লাউ জবনু লাইৱৌলেগীদি তু মখবিবা তাবা ফংখিগে। হেঙুনাহা কাংজ কাংজ হাইদুনা ৱেঙকপা লাইৱৌলেগী খোলালবা লাইগা কানুনা মত্ৰুই মখায় মত্ৰু লৌখি। খৌগোক্তা লাইৱৌলেগী মত্ৰু মা ফাওৰকপনী মপান খৌৱকপা হেঙুনাহা অশিবা হকতা লোমাদা তাদুনা লৈৱকপী মায়গা মত্ৰুই মত্ৰুই মত্ৰুই খিঙিগুনা শিঙখি। পুয়ম অসি লাইৱিগী নোভম ওঁইৰিবা থাঙিগি লাইগী খুণ্ডল ডাঙনি। মসিগা শোকপা শিবা নাইবা, নুশিংবা অপাৰগা শখোৱা মীওঁইনী পুসি খোঙংগু উংৱা হেংনি। বেৰিল থাঙৰা লাইৱিক অসিগা অইগী কল্পনাগী অৱাৰা মশক, লোনু হেইগো শীজিৱা হেৰী মঙন উৰা ফংই ৰাৰী অসি অনৌবা মং, অদু লাইৱিকপণী মশাঙি অনৌবি।

আৱ মে মীতে

চাঙোপসিগা সাহিত্যগী পাউ (মৌৱাশক্তি)
কেৱমদি ১২, ২০১৭ নোংখিগি:
নোংচু প হায়ম খোৱক্ৰি লুপ অশৰীদা নোহাখোল, য়ুৱেগা শীন্দুনা লুপ অসিগা ফোঙৰা ১৫৪ শৱা লাইৱিক অদুগা অইবা ৰাংবেং ৱেংনে মীতে মশাগীনা ৫ শৱা লাইৱিক “খুন্সিগী ৰাৰেপ্ৰি” হায়না নিংখোনা শৈৱেগী লাইৱিক অমদি অইনবা অসিগা হায়া ফোঙৰা শৈৱেগী লাইৱিক বেংগি ময়েতা ইয়দন মীতে ময়েতা ওংফোক্তা “অমদনা উইৰিবা অঙৰাবা” হায়না নিংখোনা শৈৱেগী লাইৱিক ২ অসি গ্ৰেং ক্ৰ, ময়েগা খুন্, ইফ্ৰালদা পাঙখোকপা চিংলৈৱা খৌৱম অমদা হৌনী মত্ৰুইয়া মীয়ায়দা অখৌৱা লেভীৱকপীনা ফোঙকৰি।

হায়ৰি লাইৱিক অনী অসি ফোঙকৰী খৌৱম অসি নোঙখোলা লিংখংবিবা চহী ২৫ মগু: ফাৰকপগা লোয়না লুপা ফুদোবা চহী পালন

ৰাজেন খুশুকতম